

Toespraak van de commissaris van de Koning in de provincie Flevoland, de heer Arjen Gerritsen, tijdens de nieuwjaarsreceptie van het provinciaal bestuur in het provinciehuis te Lelystad op maandag 6 januari 2025 (onder voorbehoud van de gesproken tekst).

Het is goed om te zien dat u weer met zoveel mensen naar het provinciehuis bent gekomen. Hartelijk welkom allemaal! Het is een prachtige traditie om aan het begin van het jaar in een feestelijke sfeer samen te komen en elkaar het beste te wensen. We gaan het nieuwe jaar altijd tegemoet vol goede voornemens, vol goede moed en vol optimisme. Een nieuw jaar is telkens weer een kans om verder te bouwen aan wat al is aangevangen. Om opnieuw te beginnen met wat beter kan. Of om een compleet nieuw pad in te slaan. En deze Nieuwjaarsbijeenkomst is er natuurlijk om daar veel met elkaar over te praten en elkaar er het mooiste en beste bij toe te wensen! In het besef dat het succes van een iedereen afzonderlijk bijdraagt aan het succes van ons allemaal.

Flevoland is een krachtige, vitale provincie. Ik zeg het met trots en ik zie het overal! Onze gemeenschappen in onze steden en dorpen en in ons uitgestrekte buitengebied staan er goed voor! Bij elk bezoek in de provincie en bij elk gesprek dat ik met Flevolandse heb, hier in huis of elders, ben ik onder de indruk van de gemeenschapszin die er heerst. Van de zorg voor elkaar. Van de liefde voor het land waarop men leeft. Van de trots op wat men bijdraagt aan kunst, cultuur, bedrijvigheid en werkgelegenheid in onze provincie. Ik denk dat het goed is om dat voor ogen te houden als we het met elkaar hebben over waar onze zorgen of vragen zitten. Ik denk ook dat het goed is om dat voor ogen te houden als we kijken naar de wereld om ons heen. Vaak ver weg, maar ook soms heel erg dichtbij. Blijf een beetje optimistisch, zou ik willen zeggen. Niet álles gaat goed, maar wél heel veel!

Want ja, er zijn genoeg zaken die ons kunnen bezighouden, ons zorgen baren. Hoe blijven veehouderij, akkerbouw en tuinbouw, waarvoor ooit Flevoland werd ingericht, gewaarborgd? Hoe brengen we onze grote ambities voor woningbouw in balans met genoeg werkgelegenheid? Hoe houden we gezondheidszorg en welzijn beschikbaar voor elke Flevolander? Hoe brengen we kunst, cultuur en onderwijs in het bereik van jonge mensen, die het leven nog moeten ontdekken? Hoe zorgen we ervoor dat die jonge mensen hier ook in de toekomst kunnen wonen en werken? Dit is zomaar een greep uit de gesprekken die we voeren, de dingen die we lezen, de zaken waarin we ons verdiepen. Er wordt hier in huis over gesproken, maar veel belangrijker nog: ook bij de mensen thuis en bij bedrijven en instellingen, van Noordoostpolder tot Almere.

We hebben dus grote uitdagingen met elkaar. En het zijn uitdagingen die bij ons passen en voor de aanpak waarvan we een stevig voorbeeld hebben in de geschiedenis van onze provincie. In de pioniersgeest, het doorzettingsvermogen en de veerkracht van de eerste bewoners van deze polders. Zij konden samen alles aan. En dat geldt ook voor ons! Er gebeuren écht goede dingen! Ondernemers die met risico investeren in technische innovaties. Die hun bedrijf uitbreiden en daardoor werkgelegenheid scheppen. Woningstichtingen en ontwikkelaars die moderne, duurzame huizen ontwikkelen waarin nieuwe generaties kunnen wonen en leven. Jonge kunstenaars die met hun talenten in beeld komen en hun steeds grotere podia krijgen. Onderwijsinstellingen die met hun onderwijs- en scholingsaanbod jonge mensen toerusten op een vak, een beroep.

Maar al ons zelfvertrouwen, alle successen, alle kracht waarmee we uitdagingen tegemoet treden, mogen ons de ogen niet doen sluiten voor de belangen van nog steeds heel veel Flevolandse voor wie het niet vanzelfsprekend is dat ze het morgen beter hebben dan vandaag. Bijvoorbeeld de boeren die in voortdurende onzekerheid zitten over de toekomst van hun bedrijf nu blijkt dat ze niet konden vertrouwen op regelgeving toen ze uitbreidingen of investeringen deden. Ze hebben hun hoop gevestigd op een kabinet dat in zijn regeerprogramma letterlijk heeft opgenomen dat PAS-melders (want daar heb ik het hier over) 'zo snel mogelijk van een oplossing worden voorzien'. Ik

weet dat dat niet eenvoudig is, maar er is nog geen spoor van een goede, structurele oplossing, terwijl de economische en financiële druk bij deze bedrijven oploopt en dan heb ik het nog maar niet over de emotionele druk bij de gezinnen die achter deze bedrijven schuilgaan.

Er zijn meer mensen die onze aandacht verdienen. Mensen van wie het leven vaak al begon met een achterstand en voor wie het bijna onmogelijk is om die achterstand op eigen kracht in te halen. Of mensen die door ongelukkige omstandigheden de structuur van hun leven hebben verloren. Hun huis, hun inkomen, hun relatie of hun opleiding. Wat ons sterk maakt is zorg voor elkaar. Je wordt sterker als je voor een ander zorgt. Dat moeten we doen uit liefde voor elkaar, omdat je als mens graag wilt dat een ander het ook goed heeft. Maar we moeten het óók doen omdat het maatschappelijk van belang is. Onze samenleving valt uit elkaar als we niet zorgen dat iederéén een kans heeft om mee te doen. Dat iederéén en niet een kleine groep uitzicht heeft op een betere toekomst. Dat kan met werk, met scholing, met vrijwilligerswerk, met het ontwikkelen van een netwerk, zodat wie het in zijn eentje niet lukt om mee te doen, door een ander geholpen kan worden.

Ik weet dat onze gemeenten hierin een belangrijke taak hebben en dat ze die ook met verve oppakken. Net zoals er talloze maatschappelijke verenigingen en instellingen zijn die daarin een grote rol spelen. Ik heb daar grote waardering voor!

Met elkaar bouwen we zo aan het Flevoland dat we zo graag zien. Het Flevoland waarin er hard gewerkt wordt, waarin geld verdiend wordt, waarin successen worden geboekt, waarin tal van evenementen ons bij elkaar brengen, maar waarin we óók voor elkaar zorgen. Waarin we omzien naar onze naasten, hoe verschillend ze ook zijn, leven of denken. In dat verband ligt onze kracht. Het is die eigen kracht van Flevoland mogen we koesteren en uitdragen. Want we hebben nogal wat noten op onze zang. We zijn een gebied dat is uitgegroeid tot een volwassen provincie. Met een eigen identiteit, een eigen visie. Met eigen dromen en een eigen koers. Vanuit het centrum van het land mogen we onszelf in alle richtingen aan de wereld laten zien. Een provincie waar iedereen met plezier leeft, woont en werkt en die op tal van gebieden een belangrijke bijdrage levert aan heel Nederland.

Onze afspraak met het Rijk voor de bouw van 120.000 nieuwe woningen tot 2050 komen we graag na. Flevoland wil bijdragen aan de oplossing van woningnood. Maar ons adagium luidt 'Wij bouwen geen huizen, maar een samenleving'. Werk, onderwijs en onderzoek, gezondheidszorg, kunst en cultuur, voorzieningen voor ouderen en voor jongeren, een goede natuur. Het hoort allemaal bij een vitale samenleving. Het vergt daarom veel meer dan alleen maar woningen bouwen om vitaal te blijven. We zijn de snelstgroeierende provincie van Nederland. In de afgelopen 25 jaar groeide ons inwonertal met zo'n 30% en de verwachting voor de komende 25 jaar is dat we ook dan sneller dan andere provincies zullen blijven groeien. Dat vooruitzicht roept geweldige uitdagingen en vraagstukken op. Het behoud van werkgelegenheid, het beschikbaar houden van alle vormen van middelbaar en hoger onderwijs, het bieden van veiligheid, van zorg en welzijn, het leefbaar en woonbaar houden van onze bodem. Het zijn allemaal onderwerpen die ferme beslissingen vragen.

En hierin ligt de uitdaging van onze politici en bestuurders. In de Flevolandse gemeenteraden en in de Flevolandse staten, maar ook in Den Haag! Besturen doe je niet voor de dag van gisteren of voor de dag van vandaag. De samenleving heeft nodig dat onze politici samspraak zoeken met de bevolking en met elkaar. Dat ze vér vooruit durven te kijken en beslissingen nemen die nú misschien niet altijd comfortabel aanvoelen. Of die nú misschien duur lijken. Maar die straks hun rendement gaan hebben. Een investering in Flevoland is zeker niet gratis, maar betaalt zich in de toekomst altijd terug. Dat wist Cornelis Lely al! Wij plukken nog elke dag de vruchten van zijn vooruitziende blik.

En investeringen zijn nodig! Het is een onderwerp dat niet bij iedereen populair is, maar er is een groot maatschappelijk belang bij de openstelling van Lelystad Airport voor burgerluchtvaart. Het effect ervan op het vestigingsklimaat en de sociaaleconomische ontwikkeling van onze regio is enorm. Een positieve beslissing over Lelystad Airport (en het kabinet besluit er dit jaar over!) is een deel van het fundament dat we leggen voor het Flevoland van 2050. En laat er geen twijfel over bestaan: dit provinciaal bestuur toont geen begrip voor en geeft geen steun aan het laten starten en landen van F35-jachtvliegtuigen op Lelystad Airport zonder tenminste ook een positief besluit over de openstelling van de luchthaven voor burgerluchtvaart. Waarvoor onze regio zich (mede op instigatie van Rijk zelf!) al 15 jaar inspant! Het is niet alleen maar hálen in Flevoland, maar ook bréngen!

Hetzelfde geldt voor mobiliteitsvraagstukken. Onze bevolkingsgroei vraagt dat er nú besluiten worden genomen over wat er de komende 25 jaar nodig is. Dat zijn verbindingen. Via een IJmeerverbinding heen en terug naar het stedelijk gebied van Amsterdam. Via een Lelylijn naar Groningen en in de toekomst naar Duitsland.

En, ik heb het al eerder gezegd, onze landbouwsector verdient zekerheid. Het is een sector die van nationaal en internationaal belang is. Onze melkveehouders, akkerbouwers en tuinders runnen hightech bedrijven op wat voor velen inmiddels 'oude grond' is. Zij (maar ook onze economie als geheel) kunnen zich geen dralen veroorloven bij het oplossen van natuur- en stikstofproblematiek.

Voor de provincie Flevoland als organisatie is een goede en bedrijfszekere financiële huishouding nodig. Zowel zelfstandig als in het verband van de andere provincies (het IPO) zullen wij ons dan ook blijven inspinnen voor een degelijke en verantwoorde financiering vanuit het Rijk om aan te kunnen wat de landelijke overheid van ons vraagt.

Er staan ons grote opgaven te wachten. Om voor mensen te zorgen. Om mensen voor elkáár te laten zorgen. Om ons landschap veilig en leefbaar te houden. Om woningbouw te ontwikkelen en om samenlevingen te bouwen. Opgaven die we alleen gezamenlijk aankunnen. Waarin we (ook als het lijkt dat de één meer baat heeft bij een ontwikkeling dan de ander) eensgezindheid moeten zoeken. Laten we elkaar in 2025 daarom met die instelling blijven ontmoeten. En afstemming zoeken over onze gezamenlijke boodschap. Een mondige boodschap, met kracht en overtuiging verkondigd. Een boodschap van eenheid, van eendracht. Waarin we in Zeewolde, op Urk, in Dronten, in Almere, in de Noordoostpolder en in Lelystad allemaal iets van onszelf terug horen. Omdat we tenslotte allemaal Flevolander zijn.

2025 is aangebroken. Dit jaar vieren we 80 jaar vrijheid. Dat vieren kan alleen als we ons realiseren hoe kwetsbaar die vrijheid is. De onrust op het wereldtoneel maakt ons meer dan ooit duidelijk dat vrijheid en democratie niet vanzelfsprekend zijn. Je hoeft niet ver te reizen om te ondervinden wat oorlog en onvrijheid doen. En je hoeft maar op je telefoon te kijken om de ellende met beeld en geluid tot je te laten komen. Vrijheid is geen rustig bezit. Laten we dus zuinig zijn op onze democratie en onze vrijheid. Democratie regeert met zachte hand, met verdraagzaamheid. Het vergt een verstandige, hoffelijke omgang met elkaar. Het vraagt dat we voorzichtig omgaan met onze democratische instituties. Het democratische systeem, van een Tweede Kamer, van provinciale staten, van een gemeenteraad, het kán kapot gaan. Sterker nog: het gáát kapot als voortdurend de verkeerde woorden worden gebruikt. Als met harde woorden, verwijten en sensatiezucht steeds de verschillen en nooit de overeenkomsten worden gezocht. Juist in het jubileumjaar van onze Bevrijding en juist met een blik in de wereld om ons heen, mogen we ons daarvan bewust zijn. Wees zuinig op wat er aan samenhang is.

We staan samen op de drempel van een nieuw jaar. Laten we ten behoeve van de ander het beste uit onszelf halen. Laten we zelfbewust zijn. Laten we kansen afdwingen en benutten. Met dezelfde kracht en eensgezindheid als de eerste bewoners van ons gebied met elkaar stappen naar de toekomst zetten. Sámen maken we Flevoland! Ik wens u persoonlijk én namens het provinciaal bestuur van Flevoland een heel erg gezond en voorspoedig nieuw jaar toe. Ik hoop dat u de kracht vindt, de kracht krijgt, om uw ambities, uw dromen, uw plannen te realiseren. Dat u met familie en vrienden mooie, gelukkige tijden meemaakt. Veel heil en zegen!